

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/370/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213200234
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2213200234.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Profidebt Slovakia s.r.o., so sídlom Mliekarenská 10, Bratislava, IČO: 35 925 922, zastúpeného spoločnosťou: JUDr. Advokátska kancelária JUDr. Petra Kováča, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, proti odporcovi: N. U., nar. XX.X.XXXX, bytom D. S. XXX, zastúpenému opatrovníčkou: JUDr. I. Y., pracovníčka Okresného súdu Trnava, o zaplatenie 607,95 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 29.4.2013 č.k. 11C/9/2013-23 v spojení s opravným uznesením zo dňa 2.3.2015 č.k. 11C/9/2013-77, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením **r u š í** a vec **mu v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh navrhovateľa zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2 písm. a), b), § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods.1, § 517 ods. 2, § 544 ods. 2, § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 142 ods. 1 O.s.p. Vecne argumentoval tým, že právny predchodca navrhovateľa dňa 11.7.2005 uzatvoril s odporcom úverovú zmluvu. Nakoľko odporca dlžnú sumu nesplatil včas a v predpísaných splátkach, postupca dňa 5.1.2012 oznámil odporcovi postúpenie dlžnej sumy vo výške 792,26 Eur ako pohľadávku na postupníka. Pohľadávku nešpecifikoval tak, že by neuhradený úver vyčísliť, nevyčísliť ani zmluvnú pokutu, ani sankčné poplatky, ani iné poplatky. Súd z obsahu zmluvy o úvere dospel k záveru, že zmluva má povahu spotrebiteľskej zmluvy s poukazom na znenie ust. § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj na znenie ust. § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení do 31.7.2008. Z okolností uzatvárania zmluvy a najmä s ohľadom na povahu strán zmluvy je zrejmé, že postupca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a zmluvu uzatvoril s odporkyňou ako fyzickou osobou. Napriek postaveniu odporcu ako spotrebiteľa aplikoval postupca formulár úverovej zmluvy, ktorá je svojou povahou uzavretá v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Avšak spotrebiteľské vzťahy spadajú pod ochranu § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je nepripustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie zmluvné podmienky. Súd nárok navrhovateľa označený v návrhu ako pohľadávka presahujúca sumu 607,95 Eur, pozostávajúca z neuhradenej časti úveru, zmluvnej pokuty a odkúpených poplatkov považuje za nedôvodný, nakoľko túto sumu navrhovateľ žiadnym spôsobom nešpecifikoval. Nie je zrejmé na základe akých výpočtov k tejto čiastke navrhovateľ dospel, z akej istiny vychádzal. Je tu len jeho odkaz na článok 12. bod 12.3 VOP o povinnosti dlžníka zaplatiť veriteľovi okrem zmluvnej pokuty, sankčný úrok vo výške 0,05 % za každý aj začatý deň omeškania. Súd si z návrhu osvojil, že ku dňu 12.12.2011, t.j. ku dňu postúpenia pohľadávky nesplatená istina bola vo výške 607,95 Eur. Keďže nebolo možné nad túto sumu posúdiť dôvodnosť návrhu, súd uzatvára, že navrhovateľ nepreukázal, na základe akých skutočností si uplatňuje sumu 607,95 Eur. Súd tiež uzatvára, že predmetná zmluva je uzavretá bez úrokov a bez poplatkov, nakoľko zmluva neobsahuje obligatórnu náležitosť, ako údaj o RPMN, a tiež absentuje dohoda veriteľa a dlžníka o sankčných

poplatkoch. Navrhovateľ preto nemôže od dlžníka požadovať úroky a poplatky tak ako sa ich domáha vo svojom návrhu. Nebolo preukázané ani zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute (§ 544 Občianskeho zákonníka). Čo sa týka neuvedenia RPMN v zmluve (tá je obsiahnutá vo VOP, čl. 8), právnym následkom neuvedenia RPMN v zmluve je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Poukazujúc na vyššie uvedené súd uzatvára výšku poskytnutého úveru: 995,81 Eur, cenu úveru: 1.981,68 Eur, nezaplatených: 607,95 Eur, zaplatených: 1.373,73 Eur (to je 1.981,68 Eur mínus 607,95 Eur), preplatok: 377,92 Eur (to je 995,81 Eur mínus 1.373,73 Eur). Z poskytnutých 995,81 Eur odporca vrátil o 377,92 Eur viac. Návrh tak bol podaný bez právneho dôvodu. O trovách konania sú rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca mal vo veci plný úspech. Súd mu nepriznal náhradu trov konania, nakoľko mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom právneho zastúpenia navrhovateľ a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že podanému návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť, pričom poukázal na odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) a podľa § 205 ods. 2 písm. d) a písm. f) O.s.p. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania v sume 57,18 Eur. Argumentoval tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí jeho návrhu je nedôvodné, v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci. V prvom rade poukazuje na nesprávny záver súdu, podľa ktorého zmluva o poskytnutí expres pôžičky č. 7006682 zo dňa 11.7.2005 neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN). Podľa vyhlásenia strán v čl. X. uzatvorenej zmluvy zmluvné strany za neoddeliteľnú súčasť zmluvy považujú aj všeobecné obchodné podmienky pôžičky poskytovanej spoločnosťou. Z povahy veci pritom vyplýva, že ide o neoddeliteľnosť nielen v technickom zmysle, ale aj v právnom zmysle, kedy všeobecné podmienky upravujú jednotlivé podrobnosti celého zmluvného vzťahu. Ustanovenia všeobecných obchodných podmienok pôžičky poskytovanej spoločnosťou je pritom v čl. VIII. písm. a) určená hodnota RPMN v závislosti od toho, aká konkrétna pôžička bola dohodnutá. V prípade uzatvorenej zmluvy o poskytnutí expres pôžičky to bolo 14,72%. Z napadnutého rozsudku nevyplýva žiadny dôvod pre záver, podľa ktorého by všeobecné obchodné podmienky nemali byť súčasťou zmluvy o poskytnutí expres pôžičky a súd svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nekonkretizuje. Taktiež nie je dôvodné ani tvrdenie, podľa ktorého nebolo v konaní preukázané dojednanie o zmluvnej pokute. Ustanovenie o nej je uvedené v čl. IX. písm. b) všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého je spoločnosť (veriteľ) oprávnená žiadať pri omeškaní s úhradou splátky zmluvnú pokutu vo výške 10% z tejto dlžnej splátky. Súd ďalej uviedol, že z podaného návrhu nevyplýva špecifikácia žalovanej sumy. Ani s uvedeným tvrdením nie je možné súhlasiť, nakoľko v podanom návrhu sa uvádza, že suma 607,95 Eur predstavuje neuhradenú časť pôžičky.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ podľa obsahu použili zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. a), d) a f) O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovateľ sa v konaní domáha zaviazať odporcu zaplatiť mu sumu 607,95 Eur spolu s 8,5% úrokom z omeškania ročne zo žiadanej sumy od 21.8.2008, úrok vo výške 0,05% denne zo žiadanej sumy od 21.8.2008 v dôsledku tej skutočnosti, že jeho právny predchodca a odporca uzatvorili dňa 11.7.2005 zmluvu o úvere, odporca čerpal peňažné prostriedky na základe tejto zmluvy, ktoré dohodnutými splátkami nesplácal, dostal sa omeškania so splácaním dňa 20.8.2008, pričom dlžná suma predstavuje 607,95 Eur a pozostáva z neuhradenej časti úveru, zmluvnej pokuty a odkúpených poplatkov. Dňa 12.12.2011 s ním uzatvoril veriteľ zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej mu postúpil aj uplatnenú pohľadávku. Postúpenie pohľadávky postupca odporcovi oznámil listom zo dňa 5.1.2012, v ktorom bola pohľadávka vyčíslená a odporca bol vyzvaný na jej zaplatenie.

Súd prvého stupňa návrh navrhovateľa napadnutým rozsudkom zamietol, ktorého odôvodnenie obsahuje len popis zmluvného vzťahu, z ktorého mala vzniknúť pohľadávka, tiež, že išlo o pohľadávku postúpenú, ďalej skutočnosť, že uplatnená pohľadávka vo výške 607,95 Eur pozostáva z neuhradenej

časti úveru, zmluvnej pokuty a odkúpených poplatkov, pričom navrhovateľ túto sumu žiadnym spôsobom nešpecifikoval, preto nárok považuje za nedôvodný (?), tiež to, že predmetná zmluva je uzavretá bez úrokov a bez poplatkov, nakoľko neobsahuje obligatórnu náležitosť, ako údaj o RPMN (tá je obsiahnutá vo VOP, čl. 8), pričom absentuje i dohoda veriteľa a dlžníka o sankčných poplatkoch, preto navrhovateľ nemôže od dlžníka požadovať úroky a poplatky tak ako sa ich domáha vo svojom návrhu (?) a napokon nebolo preukázané ani dojednanie o zmluvnej pokute, tu s odkazom na § 544 Občianskeho zákonníka v zátvorke (?). Napokon súd chaoticky uvádza, že „poukazujúc na vyššie uvedené má súd za to nasledovné: výška poskytnutého úveru: 995,81 Eur, cena úveru: 1.981,68 Eur, nezaplatených: 607,95 Eur, zaplatených: 1.373,73 Eur (to je 1.981,68 Eur mínus 607,95 Eur), preplatok: 377,92 Eur (to je 995,81 Eur mínus 1.373,73 Eur). Z poskytnutých 995,81 Eur odporca vrátil o 377,92 Eur viac. Návrh bol podaný bez právneho dôvodu“.

Pokiaľ potom ide o popísané závery súdu, tieto sú skutočne len strohé, z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nie je zrejmé na základe čoho k nim došiel, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení jednotlivých dôkazov riadil. Z odôvodnenia nie je zrejmé z čoho súd právne vyvodil nedôvodnosť návrhu pre nešpecifikovanie uplatnenej pohľadávky, keď povinnosťou súdu je v odôvodnení dostatočným spôsobom vysvetliť svoje právne úvahy, s uvedením použitého právneho predpisu, z ktorého právne posúdenie odvodzuje, prípadne i s citáciou publikovanej judikatúry, resp. i názorov právnej vedy. Pokiaľ ide o tvrdenú absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy a to údaj o RPMN, na jednej strane súd uvádza, že táto náležitosť v zmluve chýba, na druhej strane v zátvorke uvádza, že je uvedená vo „VOP, čl. 8“, bez toho, aby sa tým bližšie zaoberal a právne posúdil uvedenie tejto náležitosti v ustanoveniach všeobecných obchodných podmienok, na ktoré zmluva odkazuje a zmluvné strany v konkrétnom článku zmluvy vyhlasujú, že sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. To isté platí aj pre konštatovanie súdom prvého stupňa o „absencii dohody veriteľa a dlžníka o sankčných poplatkoch“ ako i o závere „nepreukázania zmluvného dojednania o zmluvnej pokute (§ 544 OZ)“, inak tiež uvedeného v príslušnom článku všeobecných obchodných podmienok. Odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia je tak v celom svojom rozsahu len všeobecné, nekonkretizované, s absenciou právneho posúdenia veci.

Na tomto mieste je potom potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia môže nastať z dôvodu nedostatku jeho dôvodov. To znamená, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal dostatočne s uplatnenými žalobnými dôvodmi, z rozhodnutia neboli rozpoznateľné jeho nosné dôvody, resp. tieto dôvody nemali oporu vo výsledkoch vykonaného konania. Dôkazy nestačí len vykonať, ale treba ich náležite aj vyhodnotiť, pričom súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, tzn. že závery, ku ktorým súd došiel musia byť pre adresáta prijateľné, racionálne, a v konečnom dôsledku aj spravodlivé a presvedčivé.

V zmysle opakovaných záverov Ústavného súdu SR každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Odňatím možnosti konať pred súdom sa pritom rozumie taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Tieto požiadavky vyjadruje aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd musí pritom dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Súd pritom nemusí dať odpoveď na úplne všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Súd preto musí vysvetliť dôvody, na ktorých je založené jeho rozhodnutie.

Jasné a jednoznačne odôvodnené meritórne rozhodnutie alebo rozhodnutie procesnej povahy tvorí súčasť základného práva na súdnu ochranu (Nález ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 6/03 z 13.3.2003 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 154/05 z 28. februára 2006 č. judikátu 14/2006). Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy

riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princípov predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť spôsobom zakotveným už v cit. ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení, absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS 36/2010).

Porovnaním odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa s uvedeným, je zrejmé, že prvostupňový súd sa danými kritériami dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu (obsahujúceho hlavne citáciu aplikovaných ustanovení príslušného zákona, i to nedostatočne), nie je možné zistiť vyššie naznačené základné údaje a skutočnosti, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie v danej veci a následne pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle cit. § 157 ods. 2 O.s.p.

Naviac odvolací súd odkazuje na znenie ust. § 114 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi.

Súd v rámci prípravy pojednávania preskúma z úradnej povinnosti splnenie všetkých procesných podmienok, preskúma predpoklady žalovateľnosti a predbežne preskúma aj predpoklady dôvodnosti návrhu. Z toho vyplývajú pomerne rozsiahle povinnosti súdu, ktoré súvisia s materiálnym chápaním základného práva na súdnu ochranu, ktoré sa prejavuje vo vyjadrení účelu Občianskeho súdneho poriadku (§ 1). Príprava pojednávania po doručení návrhu na začatie konania odporcovi spolu s prílohami návrhu do vlastných rúk a poučení účastníka podľa § 120 ods. 4., môže vyústiť aj do rozhodnutia vo veci samej podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia pojednávania, tak ako to bolo v danom prípade.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. V zmysle § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

V posudzovanom prípade je potrebné súdu prvého stupňa vytknúť významné procesné opomenutie založené na nedoručení návrhu na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a nepoučení účastníkov podľa § 120 ods. 4, ktoré pochybenie vyplýva z obsahu spisu. Ide pritom o také procesné pochybenie, ktorým tiež bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, keď súd vo veci ďalej nevykonával dokazovanie na nariadenom pojednávaní, ale rozhodol vo veci bez jeho nariadenia.

S poukazom na uvedené procesné nedostatky, ktorými došlo k odňatiu odporkyniam možnosti konať pred súdom, musel odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navyše bez nariadenia pojednávania môže súd prvého stupňa vec prejednať a rozhodnúť súčasne len za podmienky, že bol náležite zistený skutkový stav veci na základe účastníkmi predložených listín, lebo nimi boli preukázané všetky medzi účastníkmi sporné skutkové okolnosti, významné pre právne posúdenie veci. Ak totiž ust. 115a O.s.p. uvádza ako predpoklad pre prejednanie a rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania, aby vo veci bolo možné "rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi", čo sa podľa odvolacieho súdu vzťahuje i na drobné spory, vyjadruje tým nielen požiadavku, aby súd pri zisťovaní skutkového stavu veci nevychádzal, samozrejme okrem zhodných tvrdení účastníkov konania (§ 153 ods. 1 O.s.p.), z iného dôkazu ako z listín predložených účastníkmi konania (ich zástupcami alebo splnomocnencami), ale aj podmienku, že všetky rozhodujúce skutočnosti budú zhodnými tvrdeniami účastníkov a nimi predloženými listinami náležite preukázané a že teda podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa nebude (aj) nesplnená povinnosť tvrdenia alebo neunesenie dôkazného bremena (z čoho súdu prvého stupňa pravdepodobne vychádzal pri konštatovaní nedôvodnosti návrhu, pre nešpecifikovanie žalovanej sumy navrhovateľom). Ak sa ukáže, že účastník konania doteraz nesplnil svoju povinnosť tvrdenia (neuviedol všetky rozhodujúce skutočnosti alebo ich uviedol neúplne) alebo povinnosť dôkaznú (nenavrhoval dôkazy potrebné na preukázanie

všetkých svojich sporných tvrdení, ktoré sú pre právne posúdenie veci významné), musí súd prvého stupňa, aj keby išlo o drobný spor, ako to bolo v danom prípade, vždy nariadiť pojednávanie (§ 115 ods.1 O.s.p.), pretože si musí splniť povinnosť v zmysle cit. § 118 ods. 2 O.s.p. a informovať o rozsahu sporných a nesporných skutočností a dokazovania, čo bez nariadenia pojednávania nie je možné.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný (§ 226 O.s.p.), bude opätovne celú vec prejednať, pričom rozhodnutie aj náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.